

ÅRSRAPPORT FRA STATENS NATUROPPSYN TIL NASJONALPARKSTYRET FOR VARANGERHALVØYA 2012

Fra overvåkninga av fjellrev – fotoboks på fjellrevhi

SNO ansatte: Alfred Ørjebu, Arne Petter Sarre

I tillegg er det kjøpt tjenester av: Robert Karisari, John Arne Kristiansen og Torfinn Rasmussen

1. Oppsynsaktivitet: kontroll/tilsyn, informasjon mv

- Oppsyn:

Vi har generelt høy aktivitet på vinteren i parken. Vi observerer lite ulovlig snøskuterkjøring, men i området rundt Persfjorden mot Komagdalen har vi observert en del «bakkekltring» i dalene inne i parken. Og i området fra Oardujavri har det til tider vært mye kjøring i fjellssidene. Vi har kontrollert noen av dispensasjonene som er gitt i parken.

Kjøring på barmark er konsentrert langs elvedalene og er knyttet til høsting av utmarka (bærplukking, fiske og jakt). Vi har funnet en gjemt teltleir (se bilde), som sannsynlig er fraktet inn med motorkjøretøy. Største aktiviteten på barmark er det under saueleding, da særlig i Persfjordområdet og langs Komagdalen og Skalleldalen.

Vi har ikke har noen anmeldelse av ulovlig kjøring i parken i år.

Funnet ved Urdelva, mye av utstyret er ødelagt pga vannskade. Foto: Alfred Ørjebu

Ulovlig masseuttak i Sandfjorden, rett innenfor landskapsvernområde. Deltidsoppsynet oppdaget en gravemaskin og lastebil (se bilde) som hadde tatt ut grus i en raskjegle innenfor LVO. Vi har anmeldt vedkommende som utførte gravingen.

Tatt masse fra raskjegler som er fredet.

Foto: John Arne kristiansen

Samarbeid med Komagvær JFF og utmarkslaget i Vestre Jakobselv og snøskuterløyper i parken er gjennomført. Vi har fått avtaler med foreningene om å bruke stikker av tre fordi stikker av tre er forgjengelig og ikke blir et søppelproblem over år. Og i samarbeid med utmarkslaget ble løypa endret på ved Øvre Flintelv for å unngå bratte snøskavler.

- Søppelaksjon

Under overvåkning av fjellrev fant vi mye søppel rundt åpen reindrifthytte(Stormheim) og informerte nasjonalparkforvalteren. Fra NP-styret fikk vi helikoptermidler til å gjennomføre søppelrydding. Vi hentet ut 3 kvm søppel.

Foto Arne P Sarre

- Ragnarokhytta

Når vi tok ryddingen rundt Storheim hytta tok jeg en tur til Ragnarok og sjekket tilstanden. Hytta er snart falleferdig og må restaureres meget snart om hytta skal reddes. Har fått beskjed om at verdiskapningsprogrammet VVV(Varangerhalvøya) skal gjennomføre restaureringa til neste år.

«stallen» i Ragnarokhytta er helt falleferdig og døra må skiftes ut

Foto Arne P Sarre

- Tiltak

Turstien i Komagdalen ble nesten ferdig i år. En trapp ble satt opp ned fra p-plassen, det var begynt å bli meget slitt(erosjon) ned bakken. Og to klopper er satt opp over bekker for å hindre slitasje på terrenget.

Foto Arne P Sarre

Tavlene er bestilt som skal settes opp i kommunene ved turistinformasjonstavlene i hver kommune. Før vi kan sette tavlene opp må det kanskje avklares med Veivesenet.

Finnmarksvineblom – tiltaket med strømgjerde ble ikke gjennomført. En befaringsmann som Fylkesmannens landbruksavdeling gjennomførte konkluderte med at et permanent gjerde ville ikke stoppe sauene.

- Fjellrev

Overvåkning av fjellrevhiene viste stor aktivitet på 11 hi i vinter, men fordi smånagerbestanden knakk sammen ble det ikke noe yngling i år. All hekking og yngling på Varangerhalvøya ble svært lav. Fjelljo, ryper, fjellvåk, alle vadere fikk dårlig hekke suksess. Fjellrev i Finnmark (forskningsprosjektet) avsluttes i år. SNO har deltatt på fotoboksovervåkning, smånagerfangst og rødrevuttak. I år ble det tatt ut rekord mye rødrev for prosjektet. Lokale jegere har bidratt mest.

Fjellrev varsler

Foto: Alfred Ørjebu

Utviklingstrekk/utfordringer

- Kiteing

Det har blitt en meget stor økning på kite aktiviteter i parken, vi har observert mange spor etter kiteing nært fjellrevhilokaliter. Dette bekymrer om denne aktiviteten forstyrrer fjellrevene. Dette gjelder spesielt et område - her har vi 3 aktive hi.

Sno foreslår at denne aktiviteten må registreres og observeres om kiteingen får konsekvenser for fjellreven.

- Turstier

Sno vil slutføre stiprosjektet i Komagdalen. Vi har område fra gamle anleggsveien og over Portsletta som krever en plan for en stitrasè. Det ikke er opplagt hvor det er best å legge traseen videre til Porten. Foreslår en befaring med parkforvalter, Komagvær JFF og Sno. Hadde et møte med Destinasjon Varanger, der de ønsket å etablere flere korte turstier i parken.

Mulige nye turstier er:

1. Ravdul: Fra Syltefjordelva opp til Helheimhytta (7 km)
2. Gjellhaugen: Fra åpenløype på gjellhaugen til nedfalt gamle Høyelva (10 km)
3. Nattfjelldalen: Fra Byvannet og opp til fossen i Nattfjelldalen (8 km)

- Finnmarksvineblom

Finnmarksvineblom lokaliteten (Pers- og Syltefjord LVO) er utsatt av beitende sau, de krysser Austerelva og lokaliteten for blomsten er svært sårbar..

SNO forslag er å sette opp et strømgjerde rundt den viktigste lokaliteten på Hestmannes.

- Motorferdsel

Sno ønsker å videreføre samarbeidet med lag og foreninger om å bruke veistikker av tre til merking av snøskuterløyper i parken. Både Nesseby - og Båtsfjord kommune har løyper inne i parken, foreslår å ta et møte med disse kommunene om omlegging fra plast til tre.

Kontroll – det er blitt økning av barmarkskjøring og Sno vil ha større fokus på løyper og dispensasjonstraseer som er i parken.

Fra fotoboks: prosjekt Fjellrev i Finnmark

2. Utkvittering av bestilte tiltak 2012

Statens naturoppsyn (SNO)

SNO er miljøforvaltningens operative feltorgan som er myndighetsutøver etter lov om statlig naturoppsyn av 21. juni 1996. Loven gir SNO-personell tilsynsmyndighet og ansvar for oppsyn med overholdelse av følgende miljølover; friluftsløven, naturmangfoldloven, motorferdselsloven, kulturminneløven, viltloven, laks- og innlandsfiskloven, markaløven og deler av forurensningsloven i hele landet, både på offentlig og privat grunn. Oppgaven er todelt og retter seg både mot tilsyn og overvåking av naturtilstanden og tilsyn med menneskets atferd i naturen i forhold til gjeldende regelverk.

Den nasjonale ledelsen i SNO ligger i Direktoratet for naturforvaltning (DN) i Trondheim og det heltidsansatte lokale naturoppsynet har arbeidssted tilknyttet sitt geografiske oppsynsområde, totalt 61 lokale kontorer, med til sammen 93 ansatte ved starten av 2011. Organisasjonen er delt i seks seksjoner; to kystseksjoner, to nasjonalparkseksjoner, en rovviltseksjon og en naturveilederseksjon.

Hovedoppgavene er informasjon og veiledning, i tillegg til kontroll, registrering, dokumentasjon, skjøtsel og tilrettelegging. I dette inngår også viktige oppgaver innen rovviltforvaltning, bl.a. bestandsregistrering og skadedokumentasjon knyttet til den lovfestede erstatningsordningen på bufe og tamrein. Virksomheten er basert på egne oppsynsstillinger i kombinasjon med kjøp av tjenester og samarbeid med andre oppsynsordninger lokalt og regionalt. SNO har også et overordnet ansvar for Skjærgårdstjenesten, en interkommunal ordning med hovedansvar for skjærgårdsparkene mellom Bergen og Halden. En viktig utfordring for naturoppsynet er å skape forståelse og respekt for regelverket som finnes på dette området.

Det blir lagt vekt på å etablere godt samarbeid med de andre aktørene innen naturoppsyn. Dette gjelder både fjelloppsynet i regi av fjellstyrene, Statskog Fjelltjenesten i Nordland og Troms, og politiet. Særlig er samordning med politiet viktig når det gjelder kontrolloppgavene. Samarbeidet er formalisert gjennom avtaler, rolleavklaringer og tjenestekjøpsavtaler. På denne måten blir naturoppsynet mer effektivt og profesjonalisert. Virksomheten er fortsatt i vekst og utvikler seg i tråd med de rammer som finnes i lovforarbeider og gjennom den løpende styringsdialogen med Miljøverndepartementet.

